

SZEGEDI KISTÉRSÉGI

MEGJELENIK A SZEGED ÉS TÉRSÉGE TERÜLTFEJLESZTÉSI ÖNKORMÁNYZATI TÁRSULÁS TELEPÜLÉSEIN

ALGYÓ • BORDÁNY • DESZK • DÓC • DOMASZÉK • FORRÁSKÚT • KÜBEKHÁZA • RÓSZKE
SÁNDORFALVA • SZATYMAZ • SZEGED • TISZASZIGET • ÚJSZENTIVÁN • ÜLLÉS • ZSOMBÓ

HÍREK

POLGÁRMESTEREK A KISTÉRSÉGI TÁRSULÁSRÓL

A kistérségi összefogásnak köszönhetően jelentősen fejlődött oktatás és a szociális ellátás.

UNIÓS PÉNZBŐL SZÉPÜL MEG SZEGED

Pár év múlva szinte rá sem lehet majd ismerni a belvárosra.

VIDÉKFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁS ÉRKEZIK TÉRSÉGÜNKBE

Négy területre közel 700 millió forint vidékfejlesztési támogatás érkezik a Dél-alföldre.

RIPORT

2. oldal

FEJLESZTÉS

4. oldal

VIDÉKFEJLESZTÉS

3. oldal

Településfejlesztés

KÖZÖSSÉGI HÁZ ÉPÜL ÚJSZENTIVÁNON

PÁLYÁZATI PÉNZBŐL ÚJ KÖZPONT ÉPÜL A CIVILEKNEK

Több mint 60 millió forintból épül meg Újszentiván legújabb beruházása, az új közösségi ház. Az összeg nagy részét pályázaton nyerte el az önkormányzat. Az épület alapkövét október 18-án tették le, az építkezés szinte azonnal megkezdődött. A település lakói és civil szervezetei a tervek szerint 1 év múlva vehetik birtokukba az új közösségi házat.

Putnik László polgármester

Putnik László polgármester az alapkövetételek elmondta, a beruházás ötlete nagyon hosszú időre nyúlik vissza, hiszen először 2006-ban, a választási felkészüléskor fogalmazódott meg az igény:

a helyi civil egyesületeknek kell egy olyan hely, ahol a működésük biztosított és megfelelő körülmények között tudnak dolgozni. Ez akkor a választási anyagba is bekerült. A tervek akkor kezdtek valósággá válni, amikor az önkormányzat a Csongrád Megyei Közgyűlés pályázatán pénzt nyert a tervek elkészítésére. A következő lépést 2008-ban tudta megtenni a település, amikor a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség „Közösségi terek és információs pontok infrastrukturális fejlesztése” című kiírására benyújtotta pályázatát, amely végül eredményes lett és 50 millió forintot nyert Újszentiván. A település önérejeléhez az Önkormányzati Minisztérium 2,8 millió forintot biztosított szintén pályázati úton. A támogatási szerződést 2009. júniusában írták alá és októberben már a munka is elindult.

Az első ütemben a Civil ház új szárnya épül fel, addig a régióban a különféle csoportok, egyesületek tovább tudnak

dolgozni. Utána ők az iskolában, illetve a sportcsarnokban kapnak helyet és a terepet teljes egészében a munkások veszik át.

A közel 260 m²-es épületben iroda, információs pont, 2 többfunkciós tér, tároló helyiség, teakonyha, akadálymentesített WC, babakocsi tároló és pelenkázó kap majd helyet. A pályázati pénzből az épület bútorozására, valamint az udvar egy részének parkosítására is jut majd.

A közösségi házban kapnak helyet a különféle programok, klubok, összejövetelek, de itt tart ügyfélfogadást majd a falugazdász, a körzeti megbízott és a munkaügyi központ is. A polgármester elmondta, egy olyan helyet akarnak létrehozni, ahol nem csak helyük lesz a civileknek, hanem érdemi és eredményes munkát tudnak végezni. A tervek szerint egy év múlva már a különféle szervezetek, egyesületek népesítik majd be az új közösségi házat.

Bodó Imre, Újhelyi István, Putnik László

Újszentiván egy nagyon szép fejlődési pályán lévő település, mondta Újhelyi István államtitkár, a térség országgyűlési képviselője. Jó a helyi közösség és csak egy létesítmény hiányzik a településről, ez a közösségi ház, ahol a civil szervezetek helyet kaphatnak és biztosítottak a mindennapi működésük feltételei. Ezért is tartottam fontosnak, hogy beadjuk ezt a pályázatot és nyerjünk vele.

A képviselő elmondta, minden újszentiváni pályázat sorsát figyelemmel

kíséri és folyamatosan lobbizik azért, hogy azok sikeresek legyenek, hiszen Magyarország szinte minden települése startvonalra áll egy-egy pályázatnál. Az elmúlt években nagyon jó kapcsolatot alakítottak ki Putnik László polgármesterrel, rendszeresen beszélnek az aktuális ügyekről és minden segítséget megad, hogy eredményes legyen. Egy-egy ilyen alapkötetletkor, vagy átadáskor pedig nagyon boldog vagyok, hisz sikereket értünk el – tette hozzá Újhelyi István.

Újszentiván egy jól pályázó település, mondta a képviselő. Nem csak ezen a kiíráson, hanem sok más pályázaton is sikereket ért el. Az elmúlt években 13 pályázaton nyert a település, vagy az önkormányzat, vagy civil szervezet, vagy valamilyen vállalkozás. Összesen több mint 170 millió forint érkezett így Újszentivánra. Ez az eredmény a hasonló méretű települések között kifejezetten kiemelkedőnek számít.

Intézményfejlesztés

MEGÚJULÓ ÓVODA ÉS ÚJ BÖLCSŐDE BORDÁNYBAN

Folyamatosan fejlődő település Bordány. Ezt jól jelzi, hogy egyre több kisgyermek él a faluban. A gyerekszám emelkedése pedig megteremtette az igényt az óvoda fejlesztésére, bővítésére, valamint egy új bölcsőde felépítésére. A beruházás a napokban indult, mivel a szükséges pénzt az önkormányzat pályázati úton elnyerte. Az épület alapkövét Balogh Ferenc polgármester és Botka László, a térség országgyűlési képviselője tette le október 21-én.

Több mint 100 millió forintból épülhet új óvoda, és ami nagyon fontos, eddig még nem létező bölcsőde a községben – mondta az ünnepélyes alapkötetleten Botka László. Örömmel tapasztalhatom, hogy a Szeged környéki települések szinte mindegyikén zajlanak oktatási fejlesztések. Intézményeket újítanak fel a településeken, több helyen pedig teljesen

új iskola épül. Az is öröm, hogy az iskolák fejlesztése mellett néhány településen óvodák, bölcsődék is épülnek. Ez első sorban annak köszönhető, hogy egyre több gyermek él ezeken a településeken és ez szükségessé tette a fejlesztéseket. Szeged lakossága az elmúlt 6 évben 8 ezer fővel bővült és ez a tendencia jellemző a környékbeli településekre is. Ez mindenképpen az elmúlt időszak fejlődését mutatja, tette hozzá Botka László.

A térség országgyűlési képviselőjeként örömmel fogadtam, hogy a bordányi önkormányzatnak minden évben volt valami fejlesztési ötlete. Többek között elkészült az Bordányt Ülléssel összekötő kerékpárút, új szociális otthon épült a településen, bővült a védőnői hálózat.

Ennek az új beruházásnak a forrása a Dél-alföldi Regionális Operatív Program. A Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács társelnökeként örömmel nyújtottam támogatást ehhez a beruházáshoz is.

Botka László hangsúlyozta, a térség fejlesztése tovább folytatódik. Néhány évvel ezelőtt Szegeden és néhány környékbeli településen az ISPA program kereté-

ben megoldottuk a csatornázást. Most Homokhátság települései következnek. Bordány is pályázott csatornára, az első körön már túljutott, a remények szerint rövidesen meg tudják kötni a támogatási szerződést és a következő években itt is ki tud épülni a teljes csatornarendszer.

Egy felújításról és egy építésről szól ez a pályázat mondta Balogh Ferenc az alapkövetételek. Felújítjuk a 100 férőhelyes óvodát. A beruházás keretében új padlóburkolatok kerülnek a termekbe, kicserélik a villanyvezetékeket, a nyílászárókat, korszerűsítik a fűtést, valamint festésre is sor kerül. A pénzből az udvari játékok felújítására is fordítanak majd. Az óvoda mellett pedig egy új, 10 férőhelyes bölcsőde épül. A tervek szerint a

beruházás jövő év áprilisára készül el és utána vehetik birtokukba a gyerekek a felújított, illetve az új épületet. Az alapkövetételek után szinte azonnal elkezd a kivitelező a munkát, hogy tartani tudják a határidőt. Bízom benne, hogy időben és megfelelő minőségben tudják teljesíteni a feladatot, tette hozzá a polgármester.

Az új bölcsődére nagy szüksége van a településnek. Bordány lakossága az elmúlt években folyamatosan emelkedett és növekedett a gyermeklétszám is. Ezért indították be a családi napközit, de igény van a bölcsődei férőhelyek bővítésére is. Balogh Ferenc hangsúlyozta, reményeik szerint a település létszáma a továbbiakban is nőni fog és az elkövetkezendő időszakban újabb bővítésekre lesz szükség.

Balogh Ferenc, Botka László

Oktatásfejlesztés

A TISZA-PARTI ÁLTALÁNOS ISKOLA ÚJ KORSZAKA

113 ÉVES HAGYOMÁNY, 21. SZÁZADI MEGÚJULÁS

Aki régen járt utoljára a Tisza-parti Általános Iskola környékén, máris okkal lepődik meg a látványos megújuláson. Pedig a közel 600 millió forintos beruházás – ebből 400 millió uniós forrás, a többi az önkormányzati önrész – csak 2010 végén zárul le. Addigra az iskola a benne nevelkedők minden igényét kielégítő, korszerű intézménnyé válik.

Épül a Tisza-parti általános iskola új szárnya

Samuné Lázár Éva igazgató

tornacsarnok, melyhez fejlesztőszoba is tartozik. Ahol pedig az évszázados és a modern ház találkozik, két tanterem és két csoportszoba kap helyet. Padlótól a mennyezetig nyúló ablakaik alig állják útját a fénynek, nem meglepő hát, hogy az egyik új tantermet rajzoktatásra szemelték ki. A régi tornaterem, ami a hatályos szabványok szerint ma már tornaszobának számít, megmarad, megújul, ezt használják majd az alsósok és a szomszédos óvodában cseperedők.

Nem marad érintetlenül az iskola másik, 1969-ben átadott épülete sem. Szerkezetében teljesen átépül, a modern igényekhez idomul – mondja Samuné

Lázár Éva igazgató. Az átalakítás nyomán a mindenhol érzékelhető zsúfoltság megszűnik, hiszen a jelenleg egyforma nagyságú tanterem helyén a műveltségterületek térigényéhez igazodva különböző méretű osztály- és szaktantermek jönnek létre. Nagyobb lesz a könyvtár, egy helyett két informatikaterem alakítanak ki, valamint a főzőkonyha kiköltözésével megnő az aula is. Akkor azért nem lesz, hogy például iskolai ünnepélyeken elférjen benne mind a 460 nebuló. Ünneplésre, iskolai rendezvényekre ott lesz az új tornacsarnok, mint megfelelő nagyságú közösségi tér, így megszűnik az a groteszk állapot, hogy

az iskolai ünnepségeket rossz idő esetén az iskolarádióon keresztül, vagy kétszer kell megtartani, hogy egyszer mindenki részt vehessen rajtuk.

Az előírásoknak megfelelően mind az új, mind a megújuló épület akadálymentes lesz. Két irányba nyíló liftek, rámpák segítik majd a mozgásukban korlátozottak közlekedését az egykor szinteltolódásokkal fölhúzott iskolában.

Az építkezés próbára tesz tanárt, diákot és szülőt is. Az igazgatónő azt mondja, előrelátó, gondos szervezés szükséges ahhoz, hogy a most használt épületrész átalakítása idején is zökkenőmentesen folyjék a tanítás.

Az új tornacsarnok és a hozzá tartozó épületrészek átadási határideje 2010. június 30-a. Az 1969-ben átadott iskola-épület átalakítása a tervek szerint 2010 végére lesz készen. Máris megjósolható, hogy a felújítás nyomán népszerű intézmény marad a Tisza-parti Általános Iskola, ahol – a csökkenő gyermeklétszám ellenére – most is két osztály van minden évfolyamon. Leszámítva a 3. osztályt, mert abból három is összejött. A színvonal megtartásához és emeléséhez pedig ezentúl nem csak a tanítók, tanárok szakértelme, tudása, hanem az oktatás körülményei is jelentősen hozzájárulnak majd.

Tisza-parti általános iskola látványterve

Tisza-parti általános iskola látványterve

Hajdan, 113 éve Újszeged első iskolája volt a Tisza-parti. Az öreg épület az átépítéssel sem tűnik el teljesen. Fele, két tanteremmel, megmarad és megújul. A lebontott épületrész helyén már áll az új

Riport

POLGÁRMESTEREK A KISTÉRSÉGI TÁRSULÁSRÓL

AZ ÖSSZEFOGÁS SZAKMAI FEJLŐDÉST HOZOTT AZ OKTATÁSBAN ÉS A SZOCIÁLIS ELLÁTÁSBAN

Molnár Róbert kübekházi polgármester szerint a Szegedi Többcélú Kistérség Társulás az ország egyik legjobban működő kistérségi társulása, mely még mindig nagy lehetőségeket rejt. A lapunk által megkérdezett polgármesterek szerint a kistérség szakmai fejlődést hozott az oktatásban és a szociális ellátásban, ráadásul az összefogással kevesebb pénzből működtethetők a fenti rendszerek.

Simicz József Deszk polgármestere

tette hozzá – a szociális szférában is nívósabb és olcsóbb a rendszer üzemeltetése. A családsegítő, jóléti hálózatot röskei központtal működtetik – több tízmillió forinttal kevesebből, mint korábban. Ennek ellenére vitathatatlan: szakmailag előrébb járnak, mint évekkkel ezelőtt. Köszönhető ez többek között azoknak a közös, kistérségi tanfolyamoknak, amiket például a gondozóknak szerveznek. – A kistérség Szeged holdudvarát jelenti. Deszk minden téren ezer szállal kötődik a megyeszékhelyhez, ami infrastrukturálisan rengeteget jelent a falunak. Például több mint tíz esztendeje van kerékpárút Deszk és Szeged között, de élvezzük a kábeltelevíziós minden előnyét is – sorolta a példákat a polgármester, aki szerint a szegedi kistérség fejlődése nem csupán infrastrukturális, kulturális, szociális és oktatási téren jelentős, de népességi szempontból is. Simicz József büszkén mondta, hogy Deszken folyamatosan nő a lakosság létszáma, ugyanis sokan költöznek ki Szegedről a faluba, melynek a lélekszáma mára elérte a 3500 főt. A leteleplők komoly egzisztenciával rendelkeznek, így nem véletlen, hogy Szeged után Deszk a második az egy főre jutó személyi jövedelemadó tekintetében a megyében. Simicz szerint nagyon fontos, hogy a kistérség Polgármesteri Tanácsában nincs diktátum, itt mindenkinek, így Szeged polgármesterének is egy szavazata van. Amúgy a döntések konszenzussal születnek. A deszki polgármester összefoglalva azt hangsúlyozta: a többcélú társulás azért fontos és nélkülözhetetlen, mert a települések önállóan már nem, vagy csak nagyon nehezen tudnák ellátni azokat a feladatokat, amiket a kistérség felvállal.

Kakas Béla Sándorfalva polgármestere

tően épül új iskola 600 millió forintból Sándorfalván. Ez is a társulás hozadéka. Sándorfalva első embere szerint kiváló konzultációs lehetőség a polgármesterek tanácsa, melyen tapasztalatokat lehet gyűjteni, szerezni és cserélni.

Molnár Róbert is rendkívül fontosnak tartja a személyes kapcsolatokat, de ő ezt kibővítené. Szerinte nem csupán a polgármestereknek kellene időről időre találkozniuk a kistérségben, hanem például a települési képviselőknek, a művelődési házak igazgatóinak és másoknak is. Mert a jövő útja csak az összefogás lehet – vallotta Kübekháza polgármestere. – A kistérségi társulás jogi kereteit megteremtettük ahhoz, hogy a céljainkat elérjük. Ám azon túl kellene lépni, hogy szimplán gazdasági célok mentén működjön a Szegedi Többcélú Kistérség Társulás, ami egyébként az ország egyik legjobban működő kistérségi társulása – hangsúlyozta Molnár Róbert, aki szerint többre lenne szükség, hogy az értékeinket megmutassuk. – Természetesen ebben az ínséges, nehéz gazdasági helyzetben nagyon jó célt szolgál a kistérség

Borbásné Márki Márta Röske polgármestere

azzal, hogy racionalizál és fenntartja az oktatási és szociális intézményeket. Én a racionalitás híve vagyok! – jelentette ki Molnár Róbert. Szerinte nagyon jó ötlet – persze nem újkéltű, mert az Egyesült Államokban ez már évtizedek óta elfogadott és működik –, hogy vannak utazó pedagógusok és a gyerekeket iskolabuszszal szállítják iskolába. Természetes – mondta –, hogy ha valahol drasztikusan csökken a gyermeklétszám, ott be kell zárni az iskolát, mert lehetetlenség a működését finanszírozni. Ismeretes, a kübekházi gyerekek a kistérségi fenntartású szőregi Kossuth Lajos Általános Iskolába járnak. Kistérségi pályázatnak köszönhetően nyert Kübekháza nemrégiben egy több mint hatmillió forintba kerülő, kilenc személyes mikrobuszt, amit januártól a lakosság szolgálatába állítanak majd.

Molnár Róbert Kübekháza polgármestere

Röske is nyert már ilyen pályázaton egy gépjárművet, amit a tanyagondnokok használnak – mondta Borbásné Márki Márta. Hogy mit jelent a kistérség a határmenti falunak? Lehetőséget – hangsúlyozta a röskei polgármester asszony. *Folytatás a 3. oldalon*

Vidékfejlesztés

666 MILLIÓ FORINTOS VIDÉKFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁS ÉRKEZIK TÉRSÉGÜNKBE

TÖBB MILLIÁRD FORINT A DÉL-ALFÖLD FEJLESZTÉSÉRE

A magyar vidék nagy esélyt kapott a fejlődésre a 2007-ben megindult Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) által. A vidékfejlesztési célok megvalósulásához a 2007-2013 közötti időszakban a program mintegy 262 milliárd forinttal járul hozzá – nyilatkozta lapunknak Ujhelyi István államtitkár

Kübekháza

A program intézkedéseinek célja a versenyképesebb mezőgazdaság, a környezettudatos tájgazdálkodás és az élhetőbb vidék feltételeinek megteremtése a sikeres vállalkozások támogatásán keresztül. A fejlesztési elképzelések kivitelezése során együttműködnek a települési önkormányzatok, vállalkozások és civil szervezetek, így valóban alulról jövő kezdeményezések valósulhatnak meg. A pályázatokat folyamatosan bírálják el, mondta Ujhelyi István. A legutóbbi támogatási döntést 4 részterületet érintett.

1. A vidéki örökség megőrzését, melynek céljai közé tartozik a települések képének, környezetének javítása, a zöld területek megőrzése, megújítása. Ezekre a célokra egyházak, Magyarországon bejegyzett non-profit jogi személyek, valamint a települési önkormányzatok és társulásaik pályázhattak.

Szeged és térsége területén a hátrányos helyzetű településeken (Bordány, Dóc) a megítélt támogatás összege: 11.937.295 millió Ft, a nem hátrányos

helyzetű területen (Algyő, Deszk, Domaszék, Kübekháza, Röske, Sándorfalva, Szatymaz, Tiszasziget, Újszentiván, Zsombó) pedig 58.109.138 millió Ft volt.

2. Falumegújítást és -fejlesztést, melynek célja a települések társadalmi, gazdasági vonzerejének növelése. A kedvezményezettek csoportjába a non-profit szervezetek, önkormányzatok, önkormányzati társulásaik és egyházi jogi személyek tartoztak.

Szeged térségében erre a pályázati célra a hátrányos helyzetű településeken összesen 43.065.831 millió Ft-ot ítélt meg, míg a nem hátrányos helyzetű területeknek 235.981.217 Ft jutott.

3. Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése. A pályázat célja új vállalkozás indítása, illetve működő mikrovállalkozások beruházásainak támogatása. A kedvezményezettek a mikrovállalkozások és a természetes személyek. Térségünkben összesen 61.718.649 millió Ft-ot nyertek el a pályázók erre a célra a legutóbbi döntés alapján.

Deszki faluház

4. A turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcím alá tartozó intézkedés céljai: a helyi turisztikai szolgáltatások bővítése, a falusi szálláshelyek létrehozása, illetve a szolgáltatások bővítése. A kedvezményezettek a helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások, egyházak és non-profit szervezetek valamint természetes személy, mikro-, kis vagy középvállalkozások voltak.

A pályázati célra a hátrányos helyzetű

településeken a megítélt támogatás összege 54.880.743 millió Ft, a nem hátrányos területeken pedig 200.920.166 millió Ft.

Összességében elmondható tehát, hogy az ÚMVP legutóbbi pályázati döntésének eredményeképpen mintegy 666 millió Ft támogatás érkezik a térségbe, mely elősegítheti falvaink, községeink szépülését, turisztikai vonzerejének növelését, s ezáltal a térségbe érkező bevételek növekedését is.

Riport

POLGÁRMESTEREK A KISTÉRSÉGI TÁRSULÁSRÓL

Folytatás a 2. oldalról

Elmondta: a kistérségi működtetés kedvező lehet, ha a finanszírozásban segíti a települési önkormányzatot és megvan a szakmai kompetencia is. Tapasztalata szerint a kistérségi működtetéssel kiszámíthatóbb, tervezhetőbb a rendszer a szociális szférában. Kistérségi keretekben pályáztak a röszei családsegítő központ teljes felújítására. A beruházás során egyebek mellett korszerűsíték a fűtési és energetikai rendszert, valamint akadálymentesíték az épületet. – A pályázat most van a második körben, várjuk a végső döntést. A beruházás 42 millió forintba kerülne, melyből 4 millió az önkormányzati önerő – mondta Borbásné Márki Márta.

Algyőn új iskolát építenek mintegy másfél milliárd forintból, amelyhez kistérségi támogatással, de önállóan benyújtott önkormányzati pályaműként 200 millió forintot nyert pályázaton a tiszaparti nagyközség. **Piri József** polgármester éppen ezt, a pályázatokat nyúj-

Kispéter Géza
Domaszék polgármestere

totta lehetőségeket emelte ki, amikor a kistérség jelentőségéről kérdeztük. Az algyői polgármester szerint egyébként a kistérségi társulás a majdani regionális önkormányzati rendszer alapegysége, mely szerinte bővíthet és átívelhet a határokon is.

Kispéter Géza is az összefogás fontosságát hangsúlyozta a kistérséggel kapcsolatban. Ugyanakkor a polgármester azt elmondta, hogy Domaszék speciális helyzetben van, hiszen tagja a szegedi és a homokháti kistérségnek is. A szegedi kistérségi társulás fenntartásában működik a szociális ellátó hálózatuk, és a bölcsőde bővítésére, felújítására is a szegedi kistérség támogatásával adták be pályázatukat.

Szükséges és korrekt együttműködés – így jellemezte Újszentiván és a szegedi kistérség kapcsolatát **Putnik Lázár**. A polgármester is a pályázati lehetőségek kihasználását emelte ki az egyik legfontosabb elemként ebben a

kapcsolatban. – Ha kistérségi támogatással nyújtunk be pályázatot, amihez természetesen az önkormányzat mindig biztosítja az önrészt, magasabb pontszámot kaphatunk. Így újítjuk majd fel az idősök gondozóházát, fejlesztjük és akadálymentesítjük az iskolát és építünk bölcsődét – hangsúlyozta Putnik Lázár. A polgármester elmondta: bár két éve voltak félelmeik az iskolával kapcsolatban (ismeretes, hogy az első négy osztályt Újszentivánon, a felső osztályokat pedig Tiszaszigeten végzik az újszentiváni gyerekek) ez alaptalannak bizonyult, hiszen jól működik a rendszer. Putnik Lázár szerint a kistérségi társulást a turisztikai együttműködésben is jobban lehetne kamatoztatni, ki lehetne például adni egy olyan kiadványt, amely bemutatná a különböző települési rendezvényeket, tájékoztatna azok időpontjáról, programkínálatáról. A polgármester szerint bármi probléma is legyen, a kistérségi társulásban mindig találunk megoldást az adott dilemmára.

Putnik Lázár
Újszentiván polgármestere

Fejlesztés

NYÁRI-TÉLI RENDEZVÉNYKÖZPONT ÉPÜL SZŐREGEN

HOMOKBÁNYÁBÓL SZABADIDŐPARK

Szőreg pezsgő kulturális élete immár országsszerte híres, főként a Szőregi Rózsáünnep miatt, de a szőregi csata minden évi újravívása is sokakat vonz. Mindezt látva, felmerült az igény, hogy e két nagy rendezvény, valamint számos további kisebb esemény megfelelő helyet kapjon a településen. A hely, a homokbánya, adott volt, ehhez megszülettek az ötletek, végül a megvalósításhoz sikerült megtalálni a forrást is.

Szőreg 25 millió forintnyi uniós forrást nyert a beruházáshoz, melynek összértéke 65 millió forint. A homokbányából így szabadidőpark lesz, mely méltó helyszínül szolgál majd például a Rózsáünnephez.

A projekt során rendbe teszik a Nádas-tavat és környékét, valamint nézőtér és egy mobil színpad is épül. Ujhelyi István, Szőreg országgyűlési képviselője, valamint Iványi Aurél önkormányzati képviselő az ókori görög színházakéhoz hasonlítja a készülő nézőteret. Az építéshez hatalmas mennyiségű földet hordtak a homokbányába. A lejtőbe vajt, lépcsőzetes, családbarát látatón mintegy kétezer ember fér el.

Ami a színpadot illeti, a rendezvényeszezon kezdetén könnyen és gyorsan fölépíthető lesz, az idény végén pedig ugyanolyan könnyen el lehet bontani. A színpadhoz megvásárolják a szükséges világosítást és hangosítást. A terület telente sem lesz

Szabadidőpark látványterve

kihasználatlan: ha elég hó hullik, Szőreg apraja-nagyja szánkozhat itt. Az ötletgazdák bizvást remélhetik tehát, hogy ha elkészül, az új szabadidőpark nem csak a híres Rózsáünnep méltó helyszíne, de a szőregiek egyik kedvenc helye is lesz.

Piri József
Algyő polgármestere

Fejlesztés

UNIÓS PÉNZBŐL SZÉPÜL MEG SZEGED

PÁR ÉV MÚLVA SZINTE RÁ SEM LEHET MAJD ISMERNI A BELVÁROSRA

Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata teljes körű funkcióbővítő célú városrész-rehabilitációs fejlesztést kíván megvalósítani a belváros egyes részein. A projekt célja a belváros határainak kiterjesztése, a kereskedelmi-vendéglátó és kulturális élet fellendítése. A tervek szerint ennek részeként kerül sor 2009 novemberre és 2010 áprilisa között a Kölcsey utca és a Reök palota előtti tér teljes átépítésére, továbbá várhatóan 2010 júliusára megújul a Gutenberg utca is. A teljes projekt költsége több mint 3 milliárd forint, ebből mintegy 2 milliárd forint uniós támogatás. A belváros megújításával egy időben előreláthatólag több száz millió forint értékű magánberuházás is megvalósul, de a közcélú fejlesztések beindulása és elkészülte vélhetően ennél jóval nagyobb nagyságú magántőkés fejlesztéseket is elősegít a következő években a városban.

Kölcsey utca és a Reök előtti tér rekonstrukciója

A Kölcsey utca jelenlegi állapotában leginkább a környező boltok áruszállítási problémáinak megoldását szolgálja, megjelenése nem méltó az Europa-Nostra díjas Kárász utcához. A Kölcsey utcában díszburkolattal ellátott sétálóutca kerül kialakításra, melyet díszfákból álló fasor szegélyez majd. Az utcában a téglaburkolatban neves szegedi kötdésű művészek emlékéért megidézhető emléktáblák kapnak helyet. A fejlesztés keretében megújul a közmű hálózat, és zöld díszkandeláberek elhelyezésével a közvilágítási hálózat is. A projekt célja a „sétáló” belváros és a kerékpáros közlekedés szerepének növelése is.

A Kölcsey utcához szervesen kapcsolódó REÖK Palota előtti tér jelenlegi funkcióit tekintve alapvetően a közlekedést hivatott segíteni. A belső városmag kiterjesztésére irányuló elképzelések miatt fontos a tér séta- és rendezvényterjellegűvé történő átalakítása, a gyalogos- és kerékpáros forgalom előtérbe helyezésével, az autósforgalom megszüntetésével. Fontos, hogy a tér alkalmas legyen közösségi funkciójának betöltésére. A térnek burkolatcserével, zöldterületi rekonstrukcióval, köztéri bútorzat és ivókút elhelyezésével adnak valódi közösségi funkciót. A tér központi eleme marad a huszárszobor, a tervezett megoldással a jelenleginél is hangsúlyosabbá téve megjelenését. A körút forgalmát zöldsávval határolják el a gyalogostérrel, itt kap helyet újjászülve a szecessziós kerítés is. A Huszárezred Emlékművének posztamentjét a vizsgálatok alapján újjá kell építeni. A tér szerkezetének változása miatt az emlékmű és díszvilágítása néhány méterrel arrébb kerül. A központ szeretné tevékenységeit, programjait bővíteni, az épület előtti teret szabadtéri rendezvény, valamint a kortárs művészet megjelenítésére alkalmas rendezvények helyszínékként is bevezetni. A Reök pa-

lota előtti összefüggő díszburkolat időszakos városi rendezvények (kirakodóvásár, fesztivál stb.) helyeül is szolgálhat majd. A fejlesztések megvalósításával – a rendezvényter kialakításával – a város turisztikai vonzereje mellett a város közösség-összetartó ereje is nőne. Lényeges eltérés a Kárász utcához képest az utca fásítása. A közmű vezetékek miatt a Fekete sas és Kárász utca közötti szakasz északi, a Kárász utca és a Kelemen utca közötti szakasz déli oldala fásítható. A fák mellé padokat terveznek. A lámpákat az utca két oldalán váltakozva, az épületek homlokzatán helyezik majd el.

A beruházás befejezését követően a Kölcsey utcán a gyalogos-sétáló forgalom lesz a meghatározó, ezzel is hangsúlyozva a közösségi tér funkciót.

Gutenberg utca

Az utóbbi évek során a teljes, két körút közötti városrész felértékelődött. A Gutenberg utca is itt, a terület központjában helyezkedik el Fontos kapocs a történelmi belváros és a körúton kívül eső, meglévő és tervezett közösségi és kereskedelmi létesítmények között. Cél tehát a Gutenberg utca megújítása, a város vérkeringésébe történő bevonása.

A tervezés célja a meglévő közlekedési célú közterület teljes átforgalmazása, a személyautó forgalom melletti hangsúlyos gyalogos tengely létrehozása, ami a terület szívében fekvő kulturális és szakrális funkciójú épületeket érintve köti össze a történelmi belvárost a Mars téri piaccal és buszállomással, valamint elvezet a tervezett bevásárló központhoz is.

Visszatérő probléma a védett fasor teljes, vagy részleges pótlása. A fák elöregedettek, számos ellenérv szól a teljes megtartásuk ellen. Az épületekhez túl közel állnak, ezért a pincékbe betör a gyökérzet, a tetőket rongálja, az ereszeket eldugítja, termése csúszásveszélyt okoz és károsítja a gépkocsik festését, a szagról nem is beszélve. Kompromisszumos megoldás született, a fák ott maradnak meg, ahol épületet nem veszélyeztetnek, a pótlás pedig az azonos fajtán belül egy kevésbé kellemetlen tulajdonságokkal bíró fajtaváltozattal történik. Közel száz többször iskolázott, előnevelt példányát javasolták a szakemberek kiültetésre.

A Gutenberg utca a volt zsidó negyeden halad át, középső harmadában áll az ortodox, klasszicista stílusú Régi Zsinagóga, amely az Új Zsinagóga megépülése óta nem szolgál szakrális célokat, napjainkban alternatív színházi központ és emellett jelentős műemlék is.

A vele szomszédos telken álló mór szecessziós stílusú Új Zsinagóga alapfunkciója mellett rangos kulturális rendezvényeknek – komolyzenei hangversenyeknek – is helyet ad, és mint jelentős városi építészeti elem, komoly idegenforgalmi vonzerővel is bír. Az Új Zsinagóga védett kertje felújítás után üde zöld színpont lesz a belváros közelében.

Kölcsey utca látványterve

A Zsidó Hitközséggel való egyeztetés tárgya a Régi Zsinagóga, a hitközségi épület felújítása, illetve az alagsorban történő kóser étterem kialakítása volt. Ezek a fejlesztések - az egyeztetések tanúságai szerint - a projekt megvalósítási idején kívül tudnak csak megvalósulni.

A Gutenberg utcát vegyes rendeltetésű közlekedési célú területként értel-

mezve, jelentős gyalogos forgalomnak megfelelően fogják kialakítani, díszburkolattal ellátott sétáló területekkel, zöldsávokkal. A burkolatcsere mellett a csapadékvíz elvezetése, a köz- és díszvilágítás kiépítése és utcabútorok elhelyezése valósul meg a projekt keretében. A rekonstrukció megerősíti az üzleti és a kereskedelmi funkciók

mellett a közösségi funkciót is. A vendéglátó szerep erősödik, jelenleg is több étterem kialakítása történik, vagy tervezik megnyitásukat. utcában.

Összességében elmondható, a belváros ezen része az elkövetkező időszakban teljesen megújul, új funkciókat kap, melyet a szegediek a jelenleginél tartalmasabban vehetnek igénybe..

Reök előtti tér látványterve

Fejlesztés

MEGÚJULT AZ ÓVODA DÓCON

Boldogan nyitottak be a dóci gyerekek a helyi óvoda ajtaján. Ajándékot találtak az ablakokban, pontosabban a régi ablakok helyén. No, nem a Mikulás érkezett meg idő előtt, hanem egy rekonstrukciós programnak köszönhetően kicserélték a nyílászárókat és részlegesen akadálymentesítették az épületet. Az új, műanyag ablakok és ajtók, illetve a csúszásmentesítés közel hat millió forintból valósult meg. A helyi önkormányzat ehhez a CÉDE (Önkormányzati Fejlesztési Feladatok

Támogatása) programot hívta segítségül. A pályázaton a település 4.640.000 forintot nyert, amit a helyi önkormányzat 1.240.000 forinttal egészített ki. Erre a tavalyi évben elkülönített, mintegy 4,5 milliós tervkoncepció pénzéből volt lehetőség az önkormányzatnak - mondta el a polgármester. Tóth Margit hozzátette, hogy a beruházás nemcsak szép, de hasznos is, mivel energiatakarékos.

Az 1952-ben épült óvoda felújítása ezzel még nem ért véget, jövőre, amennyiben lesz rá pályázati forrás, az intéz-

mény tálalókonyháját és az étkezőjét, valamint fűtésrendszerét korszerűsítik, amelyhez egy vegyes tüzelésű kazánt szeretnének beszerezni, illetve a radiátorokat lecserélni.

Az ovi szépüléseért a szülők is összefogtak, a napokban például egy jótehetségi bál keretében belül gyűjtöttek pénzt, hogy a befolyt összegből új függönyöket és karácsonyi ajándékokat vegyenek a csöppsegeknek. Így az óvoda 22 kis lakóját további meglepetések várják az ünnepek alatt.

Gutenberg utca látványterve

Fejlesztés

“ZÖLDLAKÁSOK” SÁNDORFALVÁN

A négy éve városi jogot nyert Sándorfalva fejlődésében kiemelt szerepet játszik a fenntartható fejlődés. A Szeged vonzáskörzetébe tartozó város polgármestere, Kakas Béla olyan új városfejlesztési tervet dolgozott ki, amely lehetővé teszi, hogy a település jövőbe mutató szolgáltatásokat nyújtson, és élhető környezetet teremtsen.

A Pallavicini Városfejlesztési Tervben megfogalmazott célok érdekében igyekeznek minden pályázati lehetőséget kihasználni, hogy a lakosság által régóta szorgalmazott programok megvalósulhassanak. Ez vezérelte a városvezetést akkor is, amikor 2008-ban a Holcim Hungária Otthon Alapítvány pályázatán elindult.

A világvezető cement-, kavics- és betontgyártó vállalatának egyike, a Holcim Hungária Zrt. 2005 óta minden évben meghirdeti ezt a pályázatot, amelynek elsődleges célja, hogy biztosítsa a társadalom jövőjének alapjait. Az önkormányzatok bérlet-építési projektjeit pályázati ciklusonként összesen 100 millió forint vissza nem térítendő forrással támogató program évek óta hathatósan járul hozzá a települések bérlet-építési programjának megvalósulásához. Míg 2005-ben az ország hat települése pályázott összesen 105 millió forint összegben, addig 2008-ban már 32 település igényelt 665 millió forintot.

Sándorfalva szintén 2008-ban

csatlakozott a programhoz. A város önkormányzatának képviselőtestülete tavaly márciusban fogadta el azt a tervezetet, amely egy négylakásos, költség-alapú bérház építése mellett döntött. A 80 millió forintos beruházásra az alapítványtól 25 millió forint támogatást nyert az önkormányzat. Kakas Béla polgármester úgy fogalmazott, az önkormányzat saját erőből épített egy házat és az extra, amitől igazán érdekessé válik, az a támogatásból valósulhatott meg.

A Petőfi utca 91. szám alatti ingatlan tehát nem hagyományos módszerrel épült, a tervezés legfontosabb szempontja a zöld gondolkodás volt. A lakások természetes, környezetbarát építőanyagok felhasználásával készültek, a hagyományos rendszerekhez képest 70 százalékos energia megtakarítást ígérő hőszivattyús rendszer hűti és fűti az épületeket, a házak alatt pedig 20 köbméter víztároló és korsze-

rű házi szennyvíztisztító működik a hatékony ivóvíz-gazdálkodás érdekében. Az úgynevezett „szürke” hálózatból érkező víz a toalett-öblítésére, esetleg mosásra, valamint öntözésre használható, így a normál vezetékes vízfogyasztáshoz képest akár 50 százalékos megtakarítás is elérhető. Az alföldi hosszú napos órák energiáját a napkollektorok hasznosítják, amelyek a használati melegvíz előállítását teszik környezetbaráttá és költséghatékonyá, legalább 33 százalékkal csökkentve így a hagyományos energiafogyasztást. A gazdaságos üzemeltetést segíti a talán ma még szokatlan, de nem egyedülálló homlokzati hőszigetelés (12 cm), a tetőtéri hőszigetelés (25 cm), a háromrétegű, fokozott hőszigetelő üvegezésű homlokzati nyílászárók, a padlószervezetek, lábazatok megfelelően

Sándorfalvi „zöld” ház

méretezett szigetelése, valamint a vonalmenti és csomóponti hőhidak tervszerű kiküszöbölése.

A négylakásos ökoház elsősorban lakásra gyűjtő házasoknak jelent indulóotthont, hiszen a fiataloknak módjuk lesz előtakarékoskodni, hogy néhány éven belül saját lakást vásárolhassanak. A napokban pedig az is kiderül, hogy kik azok a szerencsések, akik beköltözhetnek Sándorfalva legzöldebb lakásaiba. Az első bérlőket pályázat útján választja ki a város vezetősége. Lakhatási igényt

a 35. életévét még be nem töltött, megszakítás nélkül legalább hat hónapja sándorfalvi bejelentett lakóhellyel rendelkező vagy folyamatosan legalább hat hónapja sándorfalvi határozatlan időtartamú munkaviszonnyal rendelkező személyek nyújthattak be.

Sándorfalva ipari fejlesztési lehetőségei korlátozottak, de természeti értékekben bővelkedik. Ezért a város jövőjét a fenntartható fejlődésre és környezettudatosságra lehet alapozni. Ezen beruházás erősíti a fenti településkép kialakulását.

Szociális ellátás

ODAFIGYELNI MINDENKIRE

AZ ELESETTEK SEGÍTÉSE NAGYON FONTOS FELADAT

Lassan már négy éve, hogy megalakult a Szegedi Kistérségi Többcélú Társaság Szociális Szolgáltató Központ. Az alapító okirat 2007. január elsején datálódott, de a szervezet működése jóval korábban, 1999-re nyúlik vissza. Akkor még családsegítő szervezetként dolgoztak, de 2007-ben megváltozott a fenntartó és ezzel nemcsak a név, de a tartalom is - mondta az intézet vezetője. Kónya Tünde a változást szakmai és gazdasági szempontból is szerencsésnek tartja. Előbbit azért, mert többrétű lett a szolgáltatás, utóbbit pedig azért, mert nagyobb mozgásteret biztosít az új rendszer, hiszen így kiegészítő normatívára jogosult az összes település. Az intézményvezető úgy látja, könnyebb egy szakmai hálózathoz tartozni, mivel a munkát módszertani tanácsadók segítik és egy központi vezetés felügyeli.

tése, a képzésekhez való hozzájárulás lehetővé tétele. Főként az idős, egyedülálló és esetenként beteg emberek egyetlen mentőszára az a gondozó, aki segít a napi feladatok elvégzésében, mint például a napi bevásárlás, gyógyszerbeszerzés. Ehhez kapcsolható a tanyagondnoki szolgálat, amely esetenként a településtől 10-15 kilométerre lévő tanyákra is eljuttatja az élelmiszert, postát, illetve az ott élőket beszállítja az orvoshoz beteggondozásra, gyógyszerértárhoz vagy boltba.

A jelzőrendszer kiépítése a szolgálat egyik legjelentősebb vívmánya. Kónya Tünde elárulta, hogy 2007-ben negyven ilyen készülék segítette a munkájukat, ma már ez a szám megháromszorozódott, vagyis százhusz készüléket szereltek fel idős emberek házaik falára. Ezek a riasztóberendezések teszik lehetővé, hogy a mentőszolgálatok húsz perc alatt kiérjenek és így időben segítsenek a bajbajutottakon. Ez az idős, gyakran beteg embereknek biztonságérzetet nyújt. A rászorultak bizalommal fordulnak a szolgálat munkatársaihoz, akik mindannyian szakképzettek. A helyiek befogadóak és nyitottak a szociális hálózat tevékenységére. Meglepő talán, de az idősek olykor csak a gondnokot engedik be házukba, számukra az egyetlen kapcsolatot a világgal a szociális szolgáltató munkatársa jelenti. Az intézményvezető szerint habár ez nagy felelősség, de a hála, vagyis az elismerés soha nem marad el, amiért - mint mondja - megéri dolgozni.

Negyven munkatárs - bevallja - a 120 ezer emberre nem sok, segítségre mindig szükség lenne, de sajnos a létszámot törvényi jogszabály korlátozza. Ráadásul a szociális szolgáltató szféra nem profit termelő cég, a rossz gazdasági helyzetben pedig fokozottan nehéz plusz embereket

bevonni a munkába. Megoldást a közcélú foglalkoztatottak beszerzése, illetve az önkéntes segítők, társadalmi foglalkoztatottak munkája jelenthet.

Vásártás

Mindemellett a központnak is szüksége van a „gondoskodásra”, azaz a fejlesztésre. Ehhez különféle pályázatokat hívunk segítségül. Jelenleg is fut egy pályázat, amely már túljutott a második fordulón, ami bizakodásra ad okot ugyan, de az intézményvezető nem akar előre inni a medve bőrére. A megnyerhető pénzből - azt mondja - a legnagyobb gondot okozó akadálymentesítést végeznék el Röszkén, amely a többi településen részben már orvosolt probléma.

Kónya Tünde azt mondja, minden létező pályázaton elindulnak, mert csak így tudnak plusz pénzhez jutni és fejlődni.

Az akadálymentesítést követően infrastrukturális fejlesztésekre szeretnének pénzt fordítani, hogy az öt település öt irodájában minél diszkrétebb körülmények között fogadhatják a rászorulókat.

Az intézményvezető büszke a szolgálatra, a szakmailag kiemelkedően teljesítő kollégákra és az elért eredményekre. Reméli, hogy a szervezet a jövőben teljesíti a kitűzött célokat és a pályázatoknak köszönhetően a Szegedi Kistérségi Többcélú Társaság Szociális Szolgáltató Központ tovább tud fejlődni.

Nyugdíjas programok

Sándorfalvi „zöld” ház

Pályázatok

4,8 MILLIÁRD FORINTOS TÁMOGATÁS ÉRKEZHET A RÉGIÓBA

Ujhelyi István államtitkár

Magyarország-Szerbia Határon átnyúló Együttműködési Programot bemutató konferencián.

Fontos, hogy közös cél legyen a harmonikus és együttműködő régió létrehozása, amelyben kulturális és természeti örökségünket közösen tudjuk menedzselni, hiszen ezáltal fokozatosan növekedni fog a foglalkoztatottság is - mondta Ujhelyi István államtitkár.

A program támogatási területe Magyarországon Csongrád és Bács-Kiskun megye, Szerbiában pedig Nyugat-Bácska, Észak-Bácska, Észak-Bánát, Dél-Bácska, Közép-Bánát, ezeken túl Dél-Bánát és Szerémség, mint úgynevezett kapcsolódó területek vehetnek részt a programban.

A projekt kitűnő lehetőséget teremt a kulturális szervezeteknek, néptánc-együtteseknek, önkormányzatoknak a közös programok megteremtésére. A határ két oldalán élők a projekt által szorosabbra fűzhetik kapcsolataikat, elősegíthetik Szerbia európai integrációját, valamint hozzájárulhatnak a két nép békés együttéléséhez is.

Hazai és európai uniós források megszerzésében Szeged és a térség eddig is bővelkedett, most egy újabb lehetőségként 4,8 milliárd forintos forrás segítheti a következő három évben a magyar-szerb határ menti együttműködést - jelentette be Ujhelyi István, a Miniszterelnöki Hivatal államtitkára Szegeden a

Zöld sarok

A TÉLI MADÁRETETÉS

Ahogy hidegre fordul az idő, s gyakoribbá válnak a fagyok, egyre több énekesmadár húzódik be a házak közé, a kiskertek gyakori vendégei lesznek. Mindennapos vendégek a fák ágait, a falak repedéseit végigvizsgáló szén-cinegék, vagy apróbb rokonai, a kékcinkek. Végigvonulnak a portán, és minden lárvát, magot, eleséget igyekeznek felkutatni. Ebben lehetünk a segítségükre, annál is inkább, mert lassan egyre kevesebb táplálékot találnak a természetben, és a kemény fagy hamar megtizedeli az állományukat.

Még a nagyvárosi panelek ablakai-ban vagy erkélyein is lehet forgalmas madáretetőt működtetni, nemhogy a környező kistelepek kertjeiben.

A jó etető ismertetője, hogy a benne elhelyezett eleség nem ázik el, s nem is hullik ki olyan könnyen. Bármilyen típusút is készítenek, vagy szerzünk be, fontos szempont legyen, hogy ne kelljen sokat bajlódni az utántöltéssel. Készülhet műanyag flakonból, de szebb és természetesebb, ha fából készítenek. A flakon előnye, hogy teljesen időálló és könnyű. Kis ügyességgel fenyőágakból, sáslevelekből tetőt készíthetünk neki.

Így már sokkal szemrevalóbb lesz! A nagyobb, házikószerű etetőknél használhatunk az oldalak elkészítésére plexilemezeket: ez meggátolja, hogy a szél kifújja a magot, illetve azt, hogy hóval hordja tele. Csak akkor nyílást hagyjunk, ahonnan a magot a madarak elveszik. Készíthetünk lopótökből, kosárból is tetszetős és praktikus madáretetőket. Azonban ezeket is célszerű vízállóvá tenni. Egyszerű megoldás, ha egy vékony nyársra felfűzzük néhány napraforgótányért, egy nagyobbat legfelülre, s sorban egyre kisebbeket. Az ügyes kis énekesmadarak könnyedén kiszedegetik a magvakat belőle. Olyan helyre függesztjük, ahol a macska nem érheti el.

Az etetést elegendő csak akkor elkezdni, amikor a tartós fagyok beköszönnek, vagy ónos eső esik, illetve lehullik az első hó. Legmegfelelőbbek az olajos magvak (fekete napraforgómag, dióbél, stb.) valamint szózatlan szalonna, tepertő, faggyú. Csak megfelelő minőségű eleséget helyezünk ki, szózzat, penészeset, romlottat, pirítottat ne adjunk. Mire elmúlik a téli szezon, igen sokba kerülhet az eleség, ezért nem mindegy, mivel segítjük kedvenceinket. A fekete héjú napraforgó olcsóbb, s még az olajtartalma is magasabb, mint a csíkoshéjú fajtáké. A piacon, a terményboltban, illetve a termelőtől nagyobb mennyiséget vásárolva további pénzt takaríthatunk meg!

Különösen a cinkék kedvelik a faggyúba ágyazott magvakat, a madárkalácsot, melyet magunk is elkészíthetünk.

Adjunk egy adag sótlan, olvasztott zsiradékhoz (pl. faggyú, vaj, margarin) két adag magkeveréket. Keverhetünk bele fekete héjú napraforgót, régi diót, mákot. Amikor kezd megdermedni, de még alakítható, formáljunk belőle gombócokat, kötözzük hálóbá, (pl. olyanba, amilyenbe fokhagymát árulnak), majd függesszük fel.

Fekete héjú napraforgómag

Az ügyesebbek apró virágcserepeket díszíthetnek ki a manapság oly kedvelt szalvátatechnikával. A dekorált cserepet lefelé fordítjuk, egy hurkot átfűzünk az edény alján lévő nyíláson, hogy csengettyű módjára fel tudjuk akasztani.

Tengelic és zöldike

Széncinke

Legvégül egy apró drótkampó segítségével rögzítsük bele az elkészített madárkalács-golyót. Az ablak előtti ágakra, vagy az erkély, ill. teraszra kihelyezve különleges ünnepi látványt nyújt.

A téli etetőn nemcsak a magevő madarak (pintyek, zöldikék, stb.) fordulnak meg gyakran, hanem rigók, harkályok, ökörszemek, vörösbegyek is. Számukra vaj, margarint, faggyút, répát, félbevágott almát tehetünk ki eleségként. Kedvelik az apró bogycserepeket, a madárbirset egyaránt. A rigók a tőkén maradt szőlőt is szívesen fogyasztják.

Ezek a madarak nem magára az etetőre szállnak rá, hanem a közeli bokrok között keresgélnek. Arra viszont figyeljünk, hogy a búvóhely mellett legyen elég szabad tér, hogy időben észlelhessék a közeledő veszélyt, legyen az egy macska, vagy éppen egy karvaly. Hiszen nem rit-

ka, hogy a ragadozó madarak figyelmét is felkelti a madársereglet, s olykor az etető körül zsákmányolnak. Miután ők is részei a természetnek, semmiképp ne bántssuk, ne pusztítsuk őket.

Érdeemes a madáretetőt a kert egy szélvédettebb, napos zugában felállítani, elhelyezni, de az sem baj, ha az ablakunk közelében kap helyet, ahonnan megfigyelhetjük tollas barátainkat.

Nagyon fontos a madarak etetésével kapcsolatban, hogy ha egyszer elkezdünk etetni, akkor nem hagyhatjuk abba. Az eleségre odaszokott madarak várják, keresik az ennivalót, miközben a hidegben hamar legyengülnek az éhségtől, s elpusztulnak. Aki nem tudja rendszeresen feltölteni eleséggel a kihelyezett madáretetőjét, akkor inkább ne is kezdjen bele.

Kellemes barkácsolást, s örömteli megfigyeléseket kívánok!

Koszni Norbert

Kékcinke

Napraforgó etető

Közlekedés

ÚTI BIZTONSÁG ŐSZEL ÉS TÉLEN

FEJBEN IS KELL AZ ÁTÁLLÁS

A közlekedésben a nyárról az ősze, télere való átállás mindig nehezebb, mint megfordítva. Ilyenkor nem csak autónkat kell fölkészítenünk a zordabb időjárási- és útviszonyokra, hanem vezetési stílusunkkal is alkalmazkodnunk kell azokhoz. Az Országos Baleset Megelőzési Bizottság bőséges ajánlást fogalmazott meg az őszi-téli időszakra, ebből következnek most a leglényegesebb tudnivalók.

Általános tapasztalat, hogy sok autós mellőzi a téli gumit, részben anyagi okokból, részben tájékozatlanságból. Még mindig hallani olyan kijelentést, hogy miféleképpen kevés hó esik, minek hát a

téli gumi. A téli abroncsra nem a hó, hanem a hőmérséklet miatt van szükség. +7 fok alatt a nyári gumi tapadása nem megfelelő, az autó könnyen megcsúszik, meghosszabbodik a fékút. A téli abroncs tapadása ezzel szemben alacsony hőmérsékleten megnő. Kétségtelen, hogy a téli gumik viszonylag drágák, ezért sokan használnak úgynevezett négy évszakos gumikat. Ezek nem helyettesítik a téli gumit, de a nyári abroncsnál biztonságosabbak.

Az őszi-téli időszak elején a világítást és a fékrendszert is ellenőrizni kell. Fontos, hogy az akkumulátor jó állapotban legyen, különben hidegben jöhet a betolás vagy a bikázás. Ha télen hosszabb ideig áll a jármű, az akkumulátort szereljük ki, és vigyük meleg helyre. Tegyük rendbe az ablaktörő gumikat, használjunk fagyálló ablakmosó folyadékot, legyen kéznél jégkaparó, jégoldó, páramentesítő. Sáros, latyakos útviszonyok mellett a lámpákat és a rendszámot is tartsuk tisztán.

Csúszós úton, rosszabb látási viszonyok között tartsunk a szokásosnál nagyobb követési távolságot, válasszunk

az út- és látási viszonyoknak megfelelő sebességet. Csúszós úton, főleg, ha az autóban nincs ABS, bánjunk óvatosan a fékkel, mert a jármű könnyen kormányozhatatlanná válik. A télere való készülék jegyében, ha van rá lehetőség, érdemes

téli tanpályás vezetési gyakorlaton részt venni. Őszel és télen mindig tájékozódjunk alaposan az út- és látási viszonyok, az időjárás várható alakulásáról, és ne feledjük, van olyan helyzet, amikor az autót érdemesebb otthon hagyni.

Labdarúgás

ÉLET AZ NB III UTÁN

AZ ALGYÓI KLUB ÉS A CSAPAT KORÁBBI JÁTÉKOSAI IS MÁR ELŐRETEKINTENEK.

Nagy port kavart szeptember elején, hogy az Algyói SK NB III-as labdarúgócsapat visszalépett az Alföld csoport küzdelmeitől. Mint ismert, az együttes már nem állt ki az ESMTK elleni hazai bajnokira, majd a játékosok a megváltozott feltételek miatt (csökkentették a futballisták költségterítését) nem vállalták a folytatást. A botrányos események után az elmúlt két hónapban elcsitultak a hullámok és már mindenki a jövőre koncentrált. Ami biztos, hogy egy nagy hagyományokkal rendelkező együttes eltűnt az NB III-as futballtérképről, valamint több remek játékos is a partvonalon kívül került. Bakai László elnököt arról faggattuk, hogy a klubon belül milyen döntés született a visszalépéssel kapcsolatban?

azonos játékerőt képvisel. – mondta el Bakai László. Szeretnénk megnyerni a bajnokságot és feljutni a megye I-be. Ennek érdekében a terveinkben szerepel, hogy a téli átigazolási időszakban négy algyói kötődésű játékost „hazahozunk”. Nostalgikával gondolunk vissza a régi klasszikus megye I-es időkre, ezért jövőre már egy osztállyal feljebb szeretnénk látni az Algyói SK-t.

Az átigazolással kapcsolatban egy kérdés felmerül, mi lesz azokkal a játékosokkal, akik a visszalépett NB III-as csapatban játszottak.

- Minden játékosnak amatőr szerződése van az Algyói SK-val. Abban az esetben, ha bármelyikük a télen csapatot váltana, akkor azt csakis közös megegyezéssel

teheti meg. Azt azonban leszögezném, hogy egyetlen korábbi futballistánk pályafutását sem akarjuk gátolni. Biztosan találunk majd olyan megoldást, ami mindenkinek megfelelő lesz.

Az Algyói SK a jövőben még nagyobb hangsúlyt próbál fektetni az utánpótlásra. Tovább folytatódik a sporttelep fejlesztése, hiszen tervben van egy világítással ellátott műfüves edzőpálya készítése a régi helyén. Amíg a város vezetése a jobb körülmények megteremtésén fáradozik, addig a jelenlegi felnőtt csapatnak nincs más dolga, mint bajnoki címet ünnepelve feljutni a megyei első osztályba. Nagy kár, hogy az NB III-ra még legalább két évet kell várni.

Algyói focipálya

Kíváncsiak voltunk, mi lett annak a csaknem húsz játékosnak a sorsa, akik klub nélkül maradtak. Kothencz Péter (volt) csapatkapitány beszámolt nekünk az elmúlt két hónapról.

- Miután az Algyó megszűnt, elég nehéz helyzetbe kerültünk. Kitaláltam, kitaláltuk, hogy mi lenne, ha megpróbálnánk együtt maradni. Szerencsére minden társam benne volt, így tovább edzettünk. Egy barátunknak köszönhetően Szegeden villanyfényes pályán tréningezhettünk heti kétszer-háromszor, sőt meccseket is játszottunk. Büszkén mondhatom, hogy kilenc alkalommal léptünk pályára és mindössze egyszer kaptunk ki az NB III-as Orosházától. Legyőztük ellenben 4-1-re a megye I-es listavezető Sándorfalvát és 4-2-re a szintén NB III-as Hódmezővásárhelyet, míg a másodosztályú Makóval 1-1-es döntetlent értük el. Ráadásul minden találkozónkat idegenben játszottuk. Az ellenfeleink is jól jártak, hiszen egy erős csapattal gyakorolhattak, mi pedig így nem estünk ki a meccsrítusból.

A volt algyói csapat az elmúlt hetekben azonban már nem tudott ugyanolyan intenzitással edzeni, ugyanis a sérülések és a külföldi munkalehetőségek miatt a keret létszáma jelentősen csökkent. Ezért is hiúsult meg a fiúk Pápa elleni mérkőzése. Igen, a Pápa elleni, hiszen Nagylaki Kálmán (az egykori Szeged LC elnök-tulajdonosa) segítségével Kothencz Péterék pályára

léphettek volna az NB I-es újonc otthonában, ám végül lemondták a nem mindennapi összecsapást. A korábbi kapitány még néhány gondolatot mindenképpen hozzá szeretett volna fűzni a múltban történetekhez.

- Nagyon sajnálom, hogy ilyen sorsra jutott a foci Algyón, mert a minőségi futball így évekre eltűnt. A legjobban azokat a lelkes fiatalokat sajnálom, akik miattunk jártak ki a meccsre és sokszor még az edzésekre is. Hétről hétre színvonalas derbit láthattak, tavaly a Magyar Kupában elhoztuk a városba a most BL-ben szereplő Debrecent. Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy a játékosok mindig minden kötelezettségüket vállalták, visszafelé ez nem volt így. Az ügy lezárásakor mély megdöbbenéssel vettük tudomásul, hogy a klub elnökének ügyködése miatt az egész csapatot felelősségre vonták.

A volt algyói csapat játékosai a télen természetesen szeretnének eligazolni. Szinte mindenkinek van kérése, így, ha sikerül megegyezniük korábbi egyesületükkel, akkor januártól már új klubban folytathatják pályafutásukat. A keret minőségét jelzi, hogy több játékosnak is van NB II-es ajánlata, míg a csapat nagy része másik NB III-as együttesben vagy külföldön folytathatja a pályafutását és csak egy-két futballista játszik majd alacsonyabb osztályban. Egy viszont szinte biztos, ilyen összeállásban már soha többet nem játszanak együtt.

- Befejeződött a fegyelmi eljárás, amit az egyesület folytatott le huszonnégy játékoskal szemben. Két vádpontban találtuk vétkesnek az érintetteket. Az egyesület alapszabályában és az amatőr sportszerződésben foglaltak megsértésében. Mivel az együttes edzője, Tóth Ákos szeptember 5-én lemondott, a vizsgálat során őt is játékosként kezeltük. A csapatból heten szóbeli, tízenegyen pedig írásbeli figyelmeztetésben részesültek, míg négyen a legsúlyosabb büntetést kapták. Tóth Ákost, Kothencz Pétert, Pálincó Mátét és Krucsó Ákost kizártuk az egyesületből. Mivel senki sem fellebbezett a megadott határidőig, így mi lezártuk tekintjük az ügyet, most már csak a jövőbe tekintünk.

A felnőtt NB III-as csapat megszűnése nem jelentette azt, hogy a fiatalok számára is befejeződött az ideje.

- Az U19-es és az U17-es együttesünk is folytatta a küzdelmet a harmadosztályban. A felnőtt csapat körüli mizéria megzavarta a fejeket, hiszen több ifistánk is szerepet kapott rendszeresen a nagyoknál. A szeptemberi eseményekben ők is részt vettek, de a büntetési tételek közül a legenyhébbet kapták.

Az Algyói SK-nak komoly céljai vannak a jövőt illetően. A klub második számú csapata a megyei másodosztály Tisza-Maros csoportjában szerepel és jelenleg az élen áll. Az együttes 13. forduló után két ponttal vezet a tabellán.

- Ebben a csoportban öt csapat közel

Kajak

KOPASZ BÁLINT NÉMETORSZÁGBAN IS NYOMOT HAGYOTT

A korosztályának legjobb magyar kajakosa Kopasz Bálint. Az Algyói Sportkör 12 esztendőes tehetsége idén a síkvízi és a maratoni bajnokságot is megnyerte. A fiatal versenyző szeptemberben a németországi Hofban megrendezett Nemzetközi Sprint Regattán hallatott magáról.

- Mivel Bálint még csak 12 éves, így nemzetközi versenyeken nem szerepelhet. Kivételesen ez alól ez a német viadal, hiszen a szervezők évről évre meghívják a klubunkat – mondta el lapunknak Kopaszné Demeter Irén, Bálint édesanyja, aki egyben az edzője is. Hofban öt ország ezerkétszáz versenyzője szállt vízre. Bálint ebben a mezőnyben három arany és három bronzérmet szerzett. Kétszáz méteren egyesben, Lichtenstein Péterrel párosban, Sabine Hohbergerrel pedig vegyes párosban győzött. A viadal rangját jelzi, hogy a helyszínen mindig több ezren voltak kíváncsiak az eseményre, a televízió pedig élőben közvetítette.

Az algyói kajak-kenu szakosztály hat éve rendszeresen ellátogat Hofba. Az egyesület még 2004-ben a Démász-Sze-

ged segítségével került kapcsolatba a németekkel, akikkel azóta remek kapcsolatot alakítottak ki. Három évvel ezelőtt Janics Natasa és Birgitte Fischer is kajakozott a hofi regattán. A gyerekeinknek ez hatalmas élmény volt. – tette hozzá Kopaszné.

Bálint, ha kitartóan dolgozik és a fejlődése is töretlen lesz, akkor szép jövő előtt áll. A következő szezonra is elkezdte már a felkészülést, akárcsak a nagyok. A 12 esztendőes algyói fiú hetente négyszer fut, háromszor úszik és három alkalommal tornatermi edzésen vesz részt. Édesanyja elmondta, Kammerer Zoltán és Kucsera Gábor a példaképe, de a háromszoros olimpiai bajnok Janics Natasára is felnéz. A fiatal kajakos-palánta legutóbb az ifjúsági vá-

Kopasz Bálint hátul

logatott szövetségi kapitányának, Weisz Róbertnek az elismerését vívta ki. November 7-én ugyanis a kajak-kenusok év végi hagyományos Nagy Hideg-hegy futásán az ifik között az igen előkelő hatodik helyen végzett. Kopasz Bálint a 2010-es esztendőben is sok verseny vár, mindenhol bizonyítani szeretne. Bálint jelenleg az 1997-es korosztály első számú versenyzője a magyar válogatottban.

Szeretnénk, ha ezt a pozíciót jövőre is megőrizné. Szerencsére sokat nem kell győzködnünk, mert már ilyen fiatalon is nagyon céltudatos. Tudja, hogy sokat kell edzenie, ha a példaképek nyomába szeretne érni – mondta el a büszke édesanyja. A klub és a város szintén büszke lehet arra, hogy egy ilyen tehetséges kajakos bontogassa a szárnyait Algyón, mint Kopasz Bálint.

Mások írták

56 CSEPP VÉR RÖSZKÉÉRT

1956 nemzeteknek, városoknak, falvaknak és embereknek egyaránt elhozta a tragédiát. Azonban minden településnek megvoltak a saját hősei, a saját mártírjai, a saját halottai, az egyéni története.

Röszkének, ennek a kis határ menti falunak történelmében is nyomot hagytak az októberi események. A történelmet győztesek írják, ahogy írták 1956. októberében azok a bátrak, akik tettek arról, hogy az elnyomás és zsarnokság alatt győzzön az igazság, és bebizonyították, hogy az összefogás, közös akarat és hit erősebb lehet, mint a fegyverek vagy az ágyúcsövek.

A Röszkei Gyermekek-és Ifjúsági Önkormányzat csapata az 56 csepp vér című musical színpadra állításával több célt is kitűzött maga elé. Szeretnénk, ha kortársaink, a településen élő fiatalok még inkább tisztában lennének az októberi eseményekkel. A tankönyvek mellett most maradandó, emlékeztető előadásban elevenedhetnek meg előttük a forradalom képei. A településen élők között vannak olyanok, akik átérték és megélték a forradalmat. Akiket hitükért, vagy igaz szavukért elhurcoltak, megkínzottak. Nem tudhatjuk, milyen volt akkor élni, de azt tudjuk, hogy ezek az emberek csodálatot és tiszteletet érdemelnek, hisz nem kevesebbet, mint a szabadságért harcoltak. A darab színpadra állításával nekik is üzenünk. Azt, hogy tudjuk, mit tettek értünk, mit tettek Röszkéért, és nem felejtsük el. Szeretnénk büszkévé tenni nemcsak őket, de településünk minden lakóját, ahogy tettük ezt az elmúlt években is a Valahol Európában című musical előadása során.

Pici falu vagyunk, de nagy dolgokat vihetünk véghez, s előadásaink épp attól nagyszerűek, hogy ennek a kis közösségnek a vezetői, előljárói is szerepet vállalnak benne. Terelgetnek, irányítanak bennünket, számtalan tanácsot és támogatást kapunk tőlük. Az évek során mi is megtanultuk támogatni és segíteni egymást, s ha valamelyikünk mégis elbizonytalanodna, azt a többiek támogatása rögtön átsegíti a nehéz pillanatokon. Az egymás iránti bizalom és önzetlen hit nap mint nap új szárnyakat ad a társulat tagjainak.

A próbák minden hétfőjén lázasan folynak a művelődési házban. A jelenetek mellett folyamatosan zajlanak az ének, valamint a táncpróbák is. Hanganukat Vastaghné Rózsa csiszolhatja tisztára, a koreográfiákat Kerek Attiláné Marika néni tanítja. Osztás Anettel, rendezőnkkel már nem csak munkakapcsolat, hanem szoros barátság is összeköt bennünket, így most is őt kértük fel, irányítsa miniket azzal az angyali türelemmel, ahogy eddig is tette.

A próbák a kemény munka mellett is rengeteg örömet okoznak, hisz sosincs hiány jókedvben és kitörő nevetésben. A hétfőgék és délutáni gyakorlások rengeteg lemondással és áldozattal járnak minden résztvevőtől, főleg a felnőttektől és vezetőktől, mégis imádjuk őket, hisz az együttlét, a közös élmények, a közös munka feledhetetlenné tesz minden alkalmat.

Mindenkit nagy szeretettel várunk – nemcsak röszkeieket, hanem a kistérség településeinek lakóit is - a Röszkei Gyermekek- és Ifjúsági Önkormányzat nevében november 28-án 18 órakor a röszkei Sportszarnokba, ahol a röszkei fiatalok és fiatalos lelkű felnőttek elsőként mutatják majd be az „56 csepp vér” című musical előadást.

Ezen az estén a forradalom résztvevői előtt tisztelgünk majd, hogy tudják, nem feledkeztünk meg róluk, s arról az idegen megszállás és zsarnokság nélküli világról, amit akkor nekünk álmotdakt és építették.

Kozma Zsófia Ifjúsági referens

Fellépő fiatalok

Értékeink

Kiállítás

SZERB MÚZEUM

Idén nyílt meg a deszki szerb nemzetiségek minden napjait bemutató kiállítás. Az alapokat 25 évvel ezelőtt rakták le, azóta gyűlnek a különféle tárgyak, népviseletek, fényképek, bútorok. Eddig összesen 2.000-2.500 különféle tárgy alkotja gyűjteményt.

nyert pénzt a tárgyak digitalizálására, rendszerezésére és kiállítására. Ez a pénz tette lehetővé a gyűjtemény bemutatását. Így most méltó helyre kerültek a tárgyak. Jelenleg a szerb nemzetiségek minden napjait mutatja be a tárlat, ahol közel 150 különféle bútor, fénykép, ruha,

Az egyik kiállítási tárgy

A gyűjtés szinte véletlenül indult. A 80-as évek elején a helyi népviselet akarták a Bánát Táncegyüttes tagjai rekonstruálni és közben több helyen is felkínálták nekik a régi, már nem használt ruhákat. Azóta is folyamatosan kínálják fel a különféle emlékeket a helyiek.

A Bánát Táncegyüttes pályázati úton

edény és egyéb tárgy látható. Mivel rengeteg kiállítani való van, ezért a tárlat folyamatosan változni fog majd.

A kiállítás bejelentkezés alapján látogatható. Jelentkezni a Faluházban (62/571-599), vagy a Bánát Táncegyüttes vezetőjénél, Brczán Krisztofornál (30/851-7868) lehet.

Kiállítás

Recept

TÖLTÉLEKBEIN GAZDAG EMELETES RÉTES

Újszentivánon idén immár második alkalommal rendezték meg a Rétesfesztivált, amelyre több ezer látogató érkezett. A vendégek több tucat rétesből választhattak a hagyományos túróstól a tökösmákosig. Azonban az emeletes rétesrel nem találkozhattak éppen ezért esett a választás most erre az édességre. Mindenki kipróbálhatja otthon és reméljük a harmadik Rétesfesztiválon már ezt is megkóstolhatjuk. Addig mindenki szorgoskodjon otthon!

Elkészítési idő: 90 perc
Hozzávalók 4 személyre:

- 10 dkg zsír
- 1 csomag vaníliás cukor
- ízlés szerint fahéj
- 1 db citrom
- 2 db tojás
- 2 dl tejföl
- 10 dkg dió
- 50 dkg alma
- 10 dkg mazsola
- 20 dkg tehéntúró
- 20 dkg porcukor
- 10 dkg darált mák
- 2 csomag réteslap

Az emeletes réteshez először a töltelékeket készítem el. Az almát meghámozom, megreszelem, cukorral, fahéjjal, reszelt citromhéjjal ízesítem, majd megpárolom.

A túró átőröm, és kikeverem a tojásokkal meg 2 evőkanál tejjel. Cukorral, vaníliás cukorral édesítem, és hozzáadom a megmosott mazsolt is. A diót és a mákot megdarálom. Egy tepsi vagy tortaformát kikéneke zsírral, s kibélelem két levél rétesléstestével. Megszórom a darált dió felével, meghintem cukorral és meglocsolom 2 evőkanál tejjel. Megint 2 réteslap következik, erre az almatöltelék fele kerül, majd újra tészta, rá pedig fél adag túró-töltelék. A következő tészta réteget megszórom a darált mákkal, meghintem cukorral, és meglocsolom

két evőkanál tejjel. Erre jön még egy túros, almás és diós emelet, s hogy el ne feledjem: rétegenként a tésztát meg kell kenni olvasztott zsírral. A legfelső tészta réteget meglocsolom a maradék tejjel, majd a rétes tetejét közepesen meleg sütőben egy órát sütöm. Melegen és hidegen is nagyon finom.

Émeletes rétes